

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
(найменування центрального органу управління освітою, власник)

Підготовка національних команд до Олімпійських ігор
(назва навчальної дисципліни)

(дисципліна спеціалізації АФКіС)

ПРОГРАМА

**нормативної навчальної дисципліни
підготовки магістрів**
(назва освітньо-кваліфікаційного рівня)

Галузь знань 01 Освіта
(шифр і назва напрямку)

спеціальності 017 Фізична культура і спорт
(шифр і назва спеціальності)

(Шифр за ОПІ _____)

Навчальна програма з дисципліни «Підготовка національних команд до Олімпійських ігор» (дисципліна спеціалізації АФКіС) для магістрантів спеціальності 017 Фізична культура і спорт - X с. (денна форма навчання), XII с. (заочна форма навчання).

Розробник: к.фіз.вих., доцент Задорожна О. Р.

Навчальна програма затверджена на засіданні кафедри теорії спорту та фізичної культури

Протокол № 1

Завідувач кафедри теорії спорту та фізичної культури

(підпис)

(Бріскін Ю.А.)
(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни “Підготовка національних команд до Олімпійських ігор” (дисципліна спеціалізації АФКіС) складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів спеціальності 017 Фізична культура і спорт.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є різні складові підготовки національних команд до Олімпійських ігор, у тому числі їх історичні аспекти.

Міждисциплінарні зв'язки: олімпійський спорт, професійний спорт, загальна теорія підготовки спортсменів.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Організаційні аспекти підготовки спортсменів до Олімпійських ігор.
2. Особливості підготовки національних збірних команд до Олімпійських ігор у світі та в Україні

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни “Підготовка національних команд до Олімпійських ігор” (дисципліна спеціалізації АФКіС) є вивчення історії і розвитку вітчизняної системи олімпійської підготовки, стратегії підготовки національних команд до Олімпійських ігор у різних країнах світу, організаційно-правових система олімпійської підготовки.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є формування професійного світогляду студентів, основ знань і навичок щодо системи олімпійської підготовки у світі та в Україні.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:
знати: законодавчу базу розвитку системи олімпійської підготовки в Україні, структуру та зміст системи науково-методичного забезпечення підготовки національних олімпійських команд, підходи до побудови олімпійської підготовки у чотирирічних циклах;

вміти: застосовувати у практичній діяльності одержані знання стосовно організаційних і управлінських аспектів сучасного олімпійського спорту; застосовувати цільові програми підготовки національних команд до Олімпійських ігор.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин/ 3 кредити ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Організаційні аспекти підготовки спортсменів до Олімпійських ігор

Тема 1. Програмно-нормативне забезпечення підготовки спортсменів до Олімпійських ігор.

Основні поняття дисципліни: Єдиний календарний план фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходів України, навчально-тренувальні збори, спеціалізовані навчальні заклади спортивного профілю, спортивні федерації, школи вищої спортивної майстерності, центри олімпійської підготовки, центри студентського спорту вищих навчальних закладів. Законодавча база розвитку системи олімпійської підготовки в Україні: Національна доктрина розвитку фізичної культури і спорту; Закон України „Про внесення змін і доповнень до Закону України про фізичну культуру і спорт”; Закон України „Про фізичну культуру і спорт”; Закон України „Про антидопінговий контроль у спорті”; Закон України „Про підтримку олімпійського, параолімпійського руху та спорту вищих досягнень в Україні”; Цільова комплексна програма „Фізичне виховання – здоров'я нації”; Цільові комплексні програми підготовки спортсменів України до літніх і зимових Олімпійських ігор; Стратегія формування сучасної системи олімпійської підготовки на період до 2020 року. Положення про центр олімпійської підготовки.

Тема 2. Науково-методичне забезпечення олімпійської підготовки

Науково-методичне забезпечення як складова системи забезпечення спортивної підготовки. Структура та зміст системи науково-методичного забезпечення підготовки національних олімпійських команд. Моделі науково-методичного забезпечення підготовки висококваліфікованих спортсменів (на прикладі Австралії та Великобританії). Поняття цільової комплексної програми підготовки національних команд в олімпійському та річному циклах.

Тема 3. Побудова підготовки спортсменів в олімпійських циклах

Структура і зміст підготовки спортсменів в олімпійських циклах. Моделі чотирирічного олімпійського циклу підготовки спортсменів високої кваліфікації. Стратегія олімпійської підготовки у річних макроциклах. Варіанти структури олімпійських циклів для різних видів спорту.

Змістовий модуль 2. Особливості підготовки національних збірних команд до Олімпійських ігор у світі та в Україні

Тема 4. Досвід побудови олімпійської підготовки у світі

Підходи до побудови олімпійської підготовки. Розвиток основ централізованої підготовки в олімпійському спорті. Розвиток зарубіжних центрів олімпійської спортивної підготовки і спортивної науки. Науково-

методичне, апаратурне і медичне забезпечення спортивної підготовки в зарубіжних країнах. Матеріально-технічне забезпечення збірних команд зарубіжних країн. Система змагань і відбір до збірних команд зарубіжних країн. Соціальна підтримка олімпійців в зарубіжних країнах. Олімпійська підготовка спортсменів СРСР у період 1952-1992 рр. Досвід підготовки німецьких спортсменів до Олімпійських ігор. Олімпійська підготовка національної команди США. Розвиток олімпійської підготовки спортсменів у Китаї (КНР).

Тема 5. Система олімпійської підготовки в Україні

Проблеми вітчизняної системи олімпійської підготовки: малоефективна система управління олімпійською підготовкою, нераціональне використання наявних ресурсів для олімпійської підготовки, незадовільне матеріально-технічне забезпечення олімпійської підготовки, недостатній рівень конкуренції при формуванні збірних команд України, низьке наукове та медичне забезпечення олімпійської підготовки. Тенденції розвитку олімпійського спорту у світі та в Україні. Перспективи розвитку системи олімпійської підготовки в Україні. Фінансування олімпійського руху в Україні: реформування системи управління розвитком спорту та олімпійської підготовки, здійснення олімпійської підготовки з видів спорту, в яких Україна здатна мати олімпійські медалі в найближчі 8 років, залучення до олімпійської підготовки у пріоритетних видах спорту спортсменів світового рівня, створення сучасних центрів олімпійської підготовки. Центри олімпійської підготовки в Україні. Науково-методичне забезпечення олімпійської підготовки в Україні.

3. Рекомендована література

Основна:

1. Бріскін Ю. Удосконалення структури та змісту навчальної дисципліни „Професійна майстерність тренера” / Юрій Бріскін, Аліна Передерій, Мар’ян Пітин, Євген Приступа // Фізична активність, здоров’я і спорт. – 2010. – № 1. – С. 74–80.
2. Briskin Y. Indicators of special training of highly skilled archers in pre mesocycle / Yuriy Briskin, Maryan Pityn, Sergey Antonov // Journal of Physical Education and Sport (JPES). – 2011 – Vol. 11, art 51. – P. 336–341.
3. Дрюков В. О. Науково-методичне та медичне забезпечення спортсменів у спорті найвищих досягнень / В. О. Дрюков, Т. Є. Містулова. – Київ : Наукова думка, 2004. – 277 с.
4. Дрюков В.О. Організація та напрями педагогічного супроводу підготовки збірних команд України до Ігор XXIX Олімпіади в Пекіні (на матеріалі фехтування) // Актуальні проблеми фізичної культури і спорту. – 2008. – № 14. – С. 31–37.
5. Закон України «Про фізичну культуру і спорт» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3808-12>

6. Игры XXIX Олимпиады и направления совершенствования олимпийской подготовки спортсменов Украины // В. Н. Платонов, Ю. А. Павленко, О. А. Шинкарук [и др.] // Наука в олимпийском спорте. – 2009. – С. 24–26.

7. Платонов В. Н. Система подготовки спортсменов в олимпийском спорте. Общая теория и ее практические приложения : [учеб. для студ. высш. учеб. завед. физ. воспитания и спорта] / В. Н. Платонов. – Киев : Олимпийская литература, 2004. – 808 с. – ISBN 966-7133-64-8.

8. Платонов В. Н. Спорт высших достижений и подготовка национальных команд к Олимпийским играм / В. Н. Платонов. – Москва : Советский спорт, 2010. – 310 с.

9. Платонов В. Олимпийская подготовка национальной команды США: победы, поражения, проблемы [Электронный ресурс] / В. Платонов, С. Масри // Наука в олимпийском спорте. – 2004. – № 2. – С. 30–35.

10. Положення про центр олімпійської підготовки (від 7 вересня 2011 р. N 948) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/948-2011-%D0%BF>

11. Шинкарук О. А. Отбор спортсменов и ориентация их подготовки в процессе многолетнего совершенствования (на материале олимпийских видов спорта) / О. А. Шинкарук. – Киев : Олимп. л-ра, 2011. – 360 с.

12. Шинкарук О. Особливості олімпійської підготовки спортсменів у зарубіжних країнах / О. Шинкарук // Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві : зб. наук. пр. Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки. – Луцьк, 2012. – № 1(17). – С. 126–130.

13. Шкрібтій Ю. М. Організаційне і програмно-нормативне забезпечення олімпійської підготовки [Електронний ресурс] / Ю. М. Шкрібтій // Спортивна наука України. – 2006. – № 1(2). – Режим доступу : <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/SNU/2006-1/06sjmtot.pdf>.

14. Pityn M. Features of theoretical training in combative sports / Pityn Maryan, Briskin Yuriy, Zadorozhna Olha // Journal of Physical Education and Sport. – 2013. – Vol. 13(2), art 32. – P. 195–198.

Допоміжна:

1. Брискин Ю. А. Структура и содержание теоретической подготовки фехтовальщиков / Брискин Ю. А., Питын М. П., Задорожная О. Р. // Физическое воспитание студентов. – 2013. – № 4. – С. 10–14.

2. Бріскін Ю. Освіченість фехтувальників з теорії обраного виду спорту та олімпізму на різних етапах багаторічної підготовки / Бріскін Юрій, Пітин Мар'ян, Задорожна Ольга // Теорія та методика фізичного виховання. – 2012. – № 5. – С. 3–7.

3. Bergsgard N. A. Sport Policy: a comparative analysis of stability and change / N. A. Bergsgard, B. Houlihan, P. Mangset, S. I. Nodland, H. Rommetvedt. – Elsevier, 2007. – 285 p.

4. Houlihan B. Comparative Elite Sport Development: systems, structures and public policy / eds. by B. Houlihan, M. Green. – Oxford, 2008. – 320 p.
5. Бурк В. Спорт в Китае: история развития и современное состояние / В. Бурк // Наука в олимпийском спорте. – 2014. – № 1. – С. 54–59.
6. Вацеба О. Організаційні та програмно-нормативні засади підготовки до реалізації стратегічного національного проекту "ОЛІМПІЙСЬКА НАДІЯ – 2022" / Оксана Вацеба // Фізична культура, спорт та здоров'я нації : зб. наук. пр. Вінницьк. держ. пед. ун-ту імені Михайла Коцюбинського. – Вінниця, 2014
7. Ву Хау Система научного и медицинского обеспечения спортсменов олимпийской команды Китая [Электронный ресурс] / Ву Хау // Наука в олимпийском спорте. – Режим доступа: http://www.nbuv.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/NOS/2009_2/NvOS_2_2009_arts_pdf/Art_3.pdf
8. Задорожна О. Значущість компонентів теоретичної підготовки фехтувальників на різних етапах багаторічного удосконалення / Ольга Задорожна, Мар'ян Пітин // Спортивний вісник Придніпров'я. – 2012. – № 1. – С. 212–215.
9. Задорожна О. Результативність провідних спортсменок України у командних змаганнях із фехтування на шпагах (на прикладі сезону 2014–2015 рр.) / Задорожна О. Р., Семеряк З. С., Гошко А. Є. // Науковий часопис Нац. пед. ун-ту ім. М. П. Драгоманова. – Київ, 2017. – № 2(83). – С. 40–44.
10. Задорожна О. Порівняльний аналіз результативності шпажисток збірної команди України в особистих та командних змаганнях / Задорожна О. Р., Семеряк З. С., Свистіль Ю. В. // Фізична культура, спорт та здоров'я нації : зб. наук. пр. Вінницьк. держ. пед. ун-ту імені Михайла Коцюбинського. – Вінниця, 2017. – Вип. 3(22), т. 2. – С. 289–294.
11. Задорожна О. Результативність спортсменок збірної команди Естонії у командних змаганнях із фехтування на шпагах (на прикладі сезону 2016-2017 рр.) / Задорожна О., Гошко А., Палатний А. // Фізична культура, спорт та здоров'я нації : Зб. наук. пр. Вінницьк. держ. пед. ун-ту імені Михайла Коцюбинського. – Вінниця, 2018. – Вип. 5(24), т. 2. – С. 210–216.
12. Клешнев В. В. Модели научно-методического обеспечения подготовки элитных спортсменов [Электронный ресурс] / В. В. Клешнев // Основные функции спорта в современном обществе. – 2007. – 9 с. – Режим доступа: www.biorow.com/ru_papers_files/2007%20sport%20sci%20models.pdf.
13. Козлова Н. А. Развитие основ централизованной подготовки спортсменов в олимпийском спорте / Козлова Н. А. // Физическое воспитание студентов. – 2012. – № 1. – С. 47–49.
14. Пітин М. Засоби теоретичної підготовки у системі багаторічного удосконалення спортсменів / М. Пітин, О. Задорожна // Молода спортивна наука України : зб. наук. пр. з галузі фіз. виховання, спорту та здоров'я людини / за ред. Євгена Приступи. – Львів, 2013. – Вип. 1. – С. 169–173.

15. Павленко Ю. Організація та середовище системи науково-методичного забезпечення олімпійської підготовки / Павленко Ю. // Фізична активність, здоров'я і спорт. – 2011. – № 4(6). – С. 34–39.

16. Рубин В.С. Олимпийские и годовые циклы тренировки / В. С. Рубин. – Москва : Советский спорт, 2004.

17. Сітнікова Н. С. Сучасний стан фінансування Олімпійського руху в Україні [Електронний ресурс] / Н. С. Сітнікова // Державне будівництво. – 2011. – № 1. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/DeBu_2011_1_44

18. Стратегія формування сучасної системи олімпійської підготовки на період до 2020 року : розпорядження Кабінету Міністрів України від 3 червня 2009 р. N 592-р. Пункт 2 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 760 ([760-2013-п](#)) від 17.10.2013 р.

19. Тренажерні засоби в удосконаленні підготовленості спортсменів у фехтуванні / Бріскін Ю. А., Пітин М. П., Семеряк З. С., Задорожна О. Р., Смирновський С. Б. // Вісник Чернігів. держ. пед. ун-ту ім. Т. Г. Шевченка. Серія: Педагогічні науки. Фізичне виховання та спорт. – Чернігів, 2014. – Вип. 118, т. 2. – С. 30–34.

Інформаційні ресурси інтернет:

- Мультимедійне забезпечення лекцій, демонстрація відеороликів з Ігор Олімпіад та Зимових Олімпійських ігор.
- НОК України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.noc-ukr.org/>
- Міжнародний Олімпійський комітет [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.olympic.org/>
- Олімпійська арена [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.olimparena.org/>
- Освітній портал „Веспо” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.vespo.com.ua

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання: екзамен.

5. Засоби діагностики успішності навчання:

- перевірка конспектів самопідготовки;
- опитування на семінарах;
- написання практичних робіт;
- написання самостійних робіт;
- іспит.

Екзаменаційні вимоги

1. Основні терміни дисципліни «Підготовка національних команд до Олімпійських ігор».

2. Законодавча база розвитку системи олімпійської підготовки в Україні.

3. Стратегія формування сучасної системи олімпійської підготовки на період до 2020 року.

4. Положення про центр олімпійської підготовки.

5. Науково-методичне забезпечення як складова системи забезпечення спортивної підготовки.
6. Структура та зміст системи науково-методичного забезпечення підготовки національних олімпійських команд.
7. Моделі науково-методичного забезпечення підготовки висококваліфікованих спортсменів на прикладі Австралії та Великобританії.
8. Функції спортивно-педагогічного забезпечення підготовки спортсменів.
9. Функції медико-біологічного забезпечення підготовки спортсменів.
10. Функції психологічного забезпечення підготовки спортсменів.
11. Функції інформаційного забезпечення підготовки спортсменів.
12. Функції матеріально-технічного забезпечення підготовки спортсменів.
13. Поняття цільової комплексної програми підготовки національних команд в олімпійському та річному циклах.
14. Побудова підготовки спортсменів в олімпійських циклах
15. Структура і зміст підготовки спортсменів в олімпійських циклах.
16. Стратегія олімпійської підготовки у річних макроциклах.
17. Цільова програма підготовки збірної команди України до Олімпійських ігор.
18. Підходи до побудови олімпійської підготовки у світі.
19. Розвиток зарубіжних центрів олімпійської спортивної підготовки і спортивної науки в КРН.
20. Розвиток зарубіжних центрів олімпійської спортивної підготовки і спортивної науки в Канаді.
21. Розвиток зарубіжних центрів олімпійської спортивної підготовки і спортивної науки в США.
22. Науково-методичне, апаратне і медичне забезпечення спортивної підготовки в КНР.
23. Науково-методичне, апаратне і медичне забезпечення спортивної підготовки в Німеччині.
24. Науково-методичне, апаратне і медичне забезпечення спортивної підготовки в Великобританії.
25. Науково-методичне, апаратне і медичне забезпечення спортивної підготовки в Канаді.
26. Компоненти системи забезпечення підготовки спортсменів в олімпійських центрах (тренувальний, навчальний, науковий, матеріально-технічний, медичний і т.д).
27. Матеріально-технічне забезпечення збірних команд зарубіжних країн.
28. Сучасні прилади для вимірювання фізіологічних параметрів, що використовуються для підготовки спортсменів зарубіжних країн.
29. Система змагань і відбір до збірних команд зарубіжних країн
30. Соціальна підтримка олімпійців на прикладі США.
31. Соціальна підтримка олімпійців на прикладі Франції.

32. Олімпійська підготовка спортсменів СРСР у період 1952-1972 рр.
33. Система підготовки радянських спортсменів до Ігор Олімпіад і Зимових Олімпійських ігор у період 1972-1992 рр.
34. Науково-методичне забезпечення олімпійській підготовки в СРСР у період 1952-1992 рр.
35. Організаційні основи олімпійській підготовки в СРСР у період 1952-1992 рр.
36. Основи методики підготовки спортсменів в СРСР у період 1952-1992 рр.
37. Перший успішний досвід підготовки національної команди Німеччини (30-ті рр.).
38. Олімпійська підготовка спортсменів НДР у період з 1968-1988 рр.
39. Розвиток матеріальної бази, масові дитячо-юнацької спорту, організаційного і кадрового забезпечення системи олімпійській підготовки в НДР.
40. Розвиток видів спорту та система змагань у НДР.
41. Олімпійська підготовка національної команди США.
42. Розвиток олімпійської підготовки спортсменів у Китаї (КНР).
43. Державна підтримка спорту вищих досягнень у Китаї (КНР).
44. Система спортивних шкіл і пошук молодих талантів у Китаї (КНР).
45. Науково-методичне забезпечення і національні науково-дослідні інститути у Китаї (КНР).
46. Проблеми вітчизняної системи олімпійської підготовки
47. Перспективи розвитку системи олімпійської підготовки в Україні
48. Фінансування олімпійського руху в Україні.
49. Бюджетні та позабюджетні джерела фінансування олімпійського спорту в Україні.
50. Центри олімпійської підготовки в Україні.